

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IX. A Nobis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](#)

dicialibus non tam notorum crimen,
quam fama oritur contra aliquem,
que tamen non sufficit ad condemnandum.

^{1.} Subinde tamen indicanda purgatio Canonica, stante tali ex fama presumptione.

^{2.} Notandum primum : crimen publicum interdum accipitur pro eo, de quo quis publicè infamatus est, & tunc minus est, quam notorium, nam notorium dicitur, quod ex evidentiâ facti publicè notum est, ita ut nulla tergiversatione celari possit.

Notandum secundum, licet crimen fornicationis aut adulterij quadam ratione occultum censeri possit, tamen ex propinquis, & vehementibus indicijs ac conjecturis ita notorium fieri potest evidentiâ rei, ut nulla excusatione celari queat. Contentiunt ea, quæ docui in c. præterea 27. de testib. & c. litteris 12. de presumptionibus. & videri potest Gl. hic v. ex evidentiâ.

^{3.} Notandum tertium, si crimen notorum sit, evidentiâ facti permanentis, tum nullo existente accusatore aut teste, aliave probatione acceptâ, de criminis reus condemnari potest. Contentiæ super eo 3. de testibus cogendis. Ubi dicitur, si factum sit notorium, non eget tertium testimonii declarari, cum talia probationem, vel ordinem judiciarium non requirant. Notandum, quod dixi, probationem criminis necessariam non esse : si enim reus negat, crimen notorium esse, tum, nisi ejus negatio manifestè sit frivola, & irrisoria, testes producendi sunt, qui de notorio testentur, sicuti declaravi c. precedenti vñ. 2.

^{4.} Notandum quartum, testimonia seu dicta extrajudicia in populo, ex quibus, si crimen notorium non sit, duntaxat fama oritur, non sufficient ad condemnandum reum, sed ex ejusmodi testimonio seu dictis in publico, &c. uno verbo, ex fama moveri potest Judex, ut de criminis inquirat; & multò magis, ut accusatorem etiam

adversus Clericum admittat, ad querelam & testes producendos, qui de ipso etiam crimen commissum testentur, & sic intelligi debet, quod in l. 3. §. item Divus. ff. de testibus dicitur, testibus, non testimonij credendum esse, id est, non voci vagæ, seu abstracta in populo, sed ipsis testibus producitis, & legitimè examinatis ac deponentibus in judicio.

Notandum quinto, si suspicio vel presumptio criminis sit adversus Clericum, juncta cum populi scandalo, cum tamen crimen sufficienter non probetur, indicanda est suspecto purgatio Canonica. Ita Gl. finalis bñ & sumitur ex c. presbyter. 5. juncta Gl. v. Iusjurandum causa 2. q. 5.

CAPITULUM IX.

A Nobis.

PARAPHRASIS.

Episcopus tolerare non debet, ut mulieres cum Clericis habitent, ijs personis exceptis, in quibus naturale fædus nihil fævi criminis iuspiciari permittit.

^{5.} Notandum. Inter personas valde conjunctas non debet esse suspicio de incestuosa carnis copula, quippe, à qua natura ipsa abhorret. De hoc dictum in c. Cūm in juventute. 15. not. 2. de presumptionib. Intelligitur verò id ordinarie, & per se loquendo ; interdum enim tales circumstantiae, & indicia adesse possunt, ut suspicioni, aut presumptioni locus sit, juxta c. 1. hoc tit.

CAPITULUM Ultimum.

Quæslitum.

PARAPHRASIS.

De Clericis in fornicationis peccato persistenteribus dubitatum fuit, utrum divini corum officijs fideles interesse debeant, nécne. Ad hoc Gregorius IX. ita respondet, tametsi Clericus quilibet consistens in mortali peccato suspenitus sit quoad se ipsum, non tamen propterea sit deles